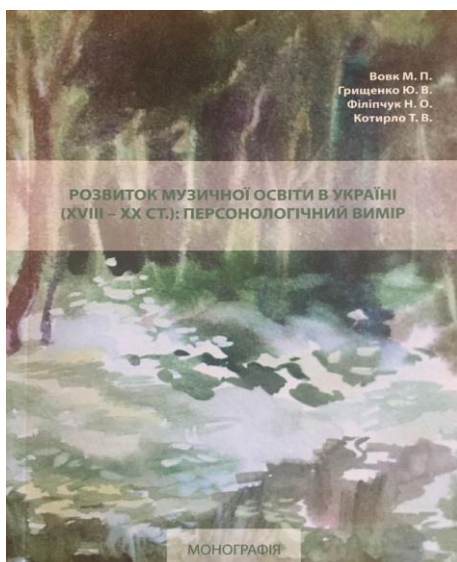

РЕЦЕНЗІЇ

ПЕРСОНОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС НАЦІОНАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ

(рецензія на монографію «Розвиток музичної освіти в Україні (XVIII – XX ст.): персонологічний вимір» (автори: М. П. Вовк, Ю. В. Грищенко, Н. О. Філіпчук, Т. В. Котирло)
(Київ: Талком, 2017. – 176 с.)

Сучасна музична освіта має ґрунтуватися на новій методологічній і теоретичній основі, успадковуючи і кращі загальнолюдські естетичні цінності, і високі традиції української музичної культури. Пріоритетною тенденцією розвитку музичної освіти на сучасному етапі, поряд із гуманізацією, фундаменталізацією, гуманітаризацією, творчою самореалізацією особистості передусім є її національна спрямованість.

Орієнтуючись на посилення у змісті освіти культуротворчих загальнолюдських цінностей, варто визнати, що надважливе завдання для національної музичної освіти – трансформувати знання, пізнання, ціннісне ставлення до світу крізь призму надбань музикантів-педагогів. Саме така модель уможлиблює опанування національної музичної спадщини, естетичного досвіду поколінь, забезпечує взаємопродуктивний зв'язок культур, народів і держав в епоху глобалізації. Вона є національною і водночас європейською.

Процеси євроінтеграції вимагають від української освіти гідного внеску до світової скарбниці професійного мистецького досвіду, який вона може забезпечити лише на засадах гармонійного поєднання національно-культурних традицій та інновацій. У цьому зв'язку актуальним є вивчення вітчизняного досвіду

професійної музичної освіти, багатого своїми традиціями й досягненнями, який став вагомим внеском у розвиток не лише вітчизняної, а й світової культури.

В умовах пошуку ефективних шляхів розвитку національної музичної освіти набуває актуальності потреба відродження і впровадження прогресивних ідей, накопичених у музичній педагогічній практиці минулого, вивчення досвіду видатних українських педагогів-музикантів, постаті яких були відомі не лише в Україні, а й за її межами. Важливим завданням є критичне осмислення історичної спадщини мистецької освіти та її культурної і соціальної цінності, що стане базовою платформою для реформ у сучасній мистецько-освітній галузі.

Відбір найбільш репрезентованих культурних феноменів, їх конкретно-історичний аналіз з погляду значущості в художньому житті минулого та сучасного України є необхідним для відродження духовної культури української держави, визначення художньо-культурологічних пріоритетів у сфері освіти, вироблення орієнтирів щодо функціонування народного і професійного, елітарного і масового національного мистецтва. У цьому контексті набуває актуальності досвід педагогів-музикантів, які заклали підґрунтя національної музичної освіти, а їхні здобутки потребують переосмислення у вимірах культуротворчих і націєтворчих процесів.

Відповідно у колективній монографії «Розвиток музичної освіти в Україні (XVIII – XX ст.): персонологічний вимір», підготовленої співробітниками відділу теорії і практики педагогічної освіти імені І. А. Зязюна ІПОД НАПН України, охарактеризовано надбання національної музичної освіти у контексті утвердження принципів культуровідповідності, гуманізму, компетентнісного підходу у вітчизняному освітньо-науковому просторі. Зміст розділів монографії розкриває ретроспективу становлення української музичної освіти в контексті кристалізації її гуманістично-культурологічних засад упродовж XVIII – XX ст. на основі теоретичних, практичних надбань музикантів-педагогів, етномузикологів означеного періоду.

У чотирьох розділах розкрито генезу становлення музичної освіти в Україні від найдавніших часів до XVIII ст. у контексті збереження націєтворчих пріоритетів її змісту з урахуванням культурно-політичного дискурсу, прогресивних і негативних тенденцій в освітньо-мистецькому середовищі; здійснено історико-педагогічний аналіз розвитку музичної освіти в регіональному аспекті; висвітлено історичні факти творчої і педагогічної діяльності видатних українських педагогів-музикантів XIX ст., а також охарактеризовано їх внесок у розвиток загальної музичної освіти та системи професійної підготовки педагогів-музикантів; узагальнено здобутки вітчизняних діячів культури і мистецтва XX ст., діяльність яких сприяла утвердженню націєтворчих основ національної педагогічної думки і мистецької освіти.

Висловлюємо глибокі сподівання, що в сучасних умовах реформування музичної, музично-педагогічної освіти дослідницькі результати науковців сприятимуть імплементації професійного досвіду музикантів-педагогів, їх прогресивних надбань у процесі структурування змісту освіти, пошуку інноваційних форм і методів підготовки вчителів музичного мистецтва, стануть поштовхом до професійного і особистісного розвитку для викладачів вищої школи, майбутніх докторів філософії.

Галина Сотська